

ТАНДЕМ-МЕТОД У БАГАТОМОВНОМУ НАВЧАННІ

Наталія Бакуліна,
*кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник
відділу навчання мов національних меншин
та зарубіжної літератури
Інституту педагогіки НАПН України*

У практиці багатомовного навчання доцільним є використання *тандем-методу*. В умовах глобалізації освітнього простору, розширення інформаційно-комунікаційних технологій і застосування онлайн навчання цей метод набуває особливої актуальності. Упровадження тандем-методу сприятиме розвитку міжкультурної комунікації, розширенню світоглядних і ціннісних орієнтирів, що відповідає меті й завданням багатомовної освіти і корелює з основними типами відповідних умінь.

Цей метод передбачає автономне (самостійне) вивчення іншої мови і культури двома партнерами з різними рідними мовами, які працюють у парі. Ідея тандем-технології виникла у Німеччині наприкінці ХХ ст., під час зустрічей місцевої молоді з молодими людьми із Франції. Метою тандему є оволодіння рідною мовою свого партнера в ситуаціях реального або віртуального спілкування, ознайомлення з культурою країни, мова якої вивчається, а також здобування інформації з галузей, які цікавлять того, хто вивчає мову. [1, с. 571-572], [2, с. 283]. Зміст навчання охоплює всі сфери спілкування – особистісну, освітню, публічну, а в подальшому і професійну. До того ж він забезпечує засвоєння культурних і духовних цінностей, включає культурологічні, лінгвонародознавчі, лінгвокраїнознавчі та країнознавчі знання відповідно до вивчуваних мов, визначає відповідні вміння щодо застосування цих знань у міжкультурному спілкуванні в полікультурному середовищі.

Основними принципами реалізації тандем-методу є обопільність та особистісна автономія кожного учасника комунікативного процесу. По-перше, кожен із учасників отримує обопільну користь від спілкування, а, по-друге, – кожен несе відповідальність за результати свого навчання. Робота в тандемі може

бути організована в різних формах: індивідуальній, парній, груповій, колективній або комбінованій.

За допомогою тандем-методу можна організовувати очні та віртуальні зустрічі, форуми, конференції, де учасники матимуть можливість ознайомитися з мовою і культурою один одного та продовжити спільне навчання. Для цього партнери (заклади освіти, окремі класи, вчителі, учні) мають визначити спільні цілі та зміст навчання, засоби і способи взаємодії. Для організації навчання за допомогою тандем-методу необхідно розробити різні типи опитувальників, навчальних матеріалів, створити банк даних та/або депозитарій необхідних ресурсів і джерел, підібрати учасників тандему, організувати первинні особисті контакти та подальшу освітню діяльність і здійснювати моніторинг результатів навчання.

В умовах запровадження дистанційного, онлайн або змішаного навчання цей метод є доцільним і може доповнювати інші методи в процесі навчання мов. Адже, по-перше, віртуальна комунікація відбувається у звичному життєвому просторі та в реальних ситуаціях спілкування. По-друге, у партнерів тандему виникає достатньо висока мотивація до навчання й активізується пізнавальна активність, що стає природно особистісно та компетентісно орієнтованим. По-третє, за правильної організації роботи за тандем-методом відбуватиметься формування й розвиток умінь і навичок учнів у всіх видах мовленнєвої діяльності (аудіюванні, говорінні, читанні та письмі). Звісно, під час організації віртуальної комунікації за допомогою різноманітних синхронних та асинхронних інструментів і засобів спілкування (онлайн-платформ, електронної пошти, соціальних інтернет-мереж, засобів зв'язку), особливо в процесі навчання аудіювання та говоріння, необхідно забезпечити безперервний інтернет-зв'язок для запобігання труднощів у слуханні/розумінні почутого та сказаного. Водночас удосконалюються читацькі вміння й навички писемного мовлення, оскільки комунікація здійснюється переважно у письмовій формі через електронне листування та спілкування у чатах. Крім того, під час обміну повідомленнями вдосконалюються вміння розуміти письмовий текст, виправляти помилки, формується модель мовленнєвої поведінки [3]. Також у процесі віртуального спілкування збагачується активний словник партнерів тандему, оскільки виникає необхідність у застосуванні різних видів тлумачення незнайомої лексики. Під час системної роботи розширюються й знання лінгвокультурного та

соціокультурного компонентів змісту навчання, широко використовуються автентичні матеріали й навчально-методичні комплекси з виучуваної мови.

У результаті застосування тандем-метод сприяє формуванню як наскрізних, так і предметних компетентностей, зокрема спілкування державною мовою, рідною мовою у разі її відмінності від української (мовами корінних народів і національних меншин), іноземними мовами. Крім цього, підвищується рівень інформаційно-цифрової та соціальної і громадянської компетентностей, умінь вчитися впродовж життя, ініціативність і підприємливість, обізнаність і здатність до самовираження у сфері культури тощо.

Використання тандем-методу в сучасних методиках навчання мов і культури є актуальним і перспективним. Водночас успішність його впровадження потребує ретельного науково-методичного та технологічного розроблення як на загальнодидактичних, так і лінгводидактичних і лінгвокультурних засадах з урахуванням особливостей виучуваних мов.

Використана література

1. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / О. Б. Бігич та ін., за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. 590 с.
2. Ніколаєва С. Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці): навч. посіб. Київ: Ленвіт, 2008. 285 с.
3. Що таке метод-тандем у вивченні іноземних мов? URL: <https://buki.com.ua/blogs/shcho-take-metod-tandem-u-vyvchenni-inozemnykh-mov/> (дата звернення 22.02.2021).